

Lande. At dertil udfordres andet og mere end blot at sørge for, at der bliver saa megen Beskyttelse tilbage, at de Industrier, der er, kunne opholde Livet, er klart. Man kan reducere den Beskyttelse, som der nu er, langt ned under den Grænse, hvor i Virkeligheden Virksomheden betaler sig, idet der jo i de fleste saadanne Industrier er en ikke ubetydelig Kapital, der i den Grad er bunden, at den ikke kan trækkes ud af Virksomheden, saa at vedkommende Industri kun har Valget imellem at abandonnere denne Kapital eller at finde sig i en minimal Rente af den. Men at under saadanne Forhold enhver videre Udvikling af en saadan Industri er hindret, behøver ikke nærmere at paavises. Selv den bestaaende Industri, der kommer til at leve under de Vilkaar, er dødsdømt. Thi hvad der ikke gaar frem, gaar tilbage, gaar til Grunde; en Udvikling af Industrien er kun mulig, naar den i Virkeligheden er lønnende i og for sig. Først saa vil der ogsaa finde den Tilstrømning af Kapital og Intelligens Sted, som er fornøden for, at Industrien kan udvikle sig, og andre lignende Industrier kunne opstaa ved Siden af, og derved skabes den Konkurrence, som bliver den regulerende og saa paa Hjemmemarkedet, selvfølgelig for saa vidt der ikke bliver sluttet Ringe. Jeg tror altsaa, anser det for sikkert, at det Maal, der nu maa anlægges for at afgøre, hvad der er fornøden Beskyttelse for dansk Produktionsvirksomhed, er et ganske andet end det, man kunde anlægge for 25, for 20, ja endogsaa for 15 Aar tilbage.

Men ogsaa i en anden Retning have Forholdene væsentlig forandret sig. Den Gang, i tidligere Tid, saa vi her med en vis Medlidenhed paa disse Virksomheder, som følte sig trykkede, man nænnede ikke at dræbe dem, men vilde heller ikke gøre mere for dem, end hvad der akkurat var nødvendigt; kort sagt, man betragtede det som et nødvendigt Onde, og man værgede sig imod, at man ved ny Beskyttelse vilde fremkalde ny Virksomheder. Hvorledes er Forholdene nu? Kan nogen nu sige det, at Virksomheder, der ikke hidtil have haft nogen Beskyttelse, ikke trænge til Beskyttelse? Jeg tror det ikke. — Jeg tror altsaa, at Opgaven nu ikke blot er den at undersøge, hvad de bestaaende Virksomheder kunne nøjes med, eller for at gaa videre, kunne trives ved, men Blikket maa gaa videre, friere omkring, og der maa finde en Undersøgelse Sted om — som Ordene lode i Landstingsudtalelsen — hvad der er *nødvendigt for dansk Produk-*

tionsvirksomhed overhovedet. Grunden til, at man den Gang saa med nogen Deltagelse paa disse truede Virksomheder, som man ikke ganske vilde nægte sin Hjælp, men uden at optage Spørgsmaalet om at gaa videre, var naturligvis den, at Landet i det hele taget var i Trivsel og i Fremgang, at der var saa mange af de ikke beskyttede Virksomheder, der i Virkeligheden vare Bærere af hele Udviklingen her og Bærere af Samfundet i økonomisk Henseende, i første Linie blandt disse selvfølgelig det danske Landbrug. Hvordan er Forholdet nu? Jeg tror nok, at man kan sige, at den overvældende Konkurrence med Udlandet i Forbindelse ogsaa med andre Momenter, deriblandt de overordentlig lettede Kommunikationsmidler, har bragt Forhold til Stede, hvor vi i Virkeligheden maa sige, at vi have al Grund til at anstrenge alle Kræfter og anstrenge os paa alle Punkter for at holde os oven Vandet. Tiderne kunne jo forandre sig; men Udsigterne til, at det skal gaa til det bedre for os, ere, forekommer det mig, kun svage og fjerntliggende. Hvad der ligger meget nærmere for, er, at vi maa være beredte paa en videre Udvikling af de Forhold, som i saa høj Grad allerede have skadet vore Produktionsvirksomheder og vor Afsætning til Udlandet. Det vilde i alt Fald være langt forstandigere, langt forsigtigere at have dette for Øje end sangvinsk at regne paa, at det er forbigaaende Forhold, der ikke fortjene alvorlig Opmærksomhed ved Affattelsen af en ny Toldlov. Jeg vil meget indstændig anbefale det Udvalg, som jeg anser det for givet, at der vil blive nedsat i denne Sag, ikke blot nøje at overveje, hvad der i hvert enkelt Tilfælde maa være fornøden Beskyttelse for vedkommende Virksomhed, men jeg vil tillige anbefale Udvalget, at det ogsaa vil lade sig det være magtpaaliggende at undersøge, om de Virksomheder, som hidtil ikke have haft nogen Beskyttelse, kunne behøve Beskyttelse og da hvilken, og deriblandt i første Linie Landbruget. Jeg ønsker ikke ved denne første Behandling af Sagen at komme nærmere ind paa alle de Detailspørgsmaal, som knytte sig hertil, men jeg vil dog blot erindre om dette ene, at dette Ting allerede gentagne Gange har vedtaget enkelte Beskyttelsesbestemmelser for Landbruget, at dette altsaa ikke er noget helt nyt; og jeg vil ogsaa udtale som min Formening, at Grunden til, at Toldkommissionen — hvis besværlige og omhyggelige Arbejde jeg paaskønner i saa fuldt Maal som nogen — har